

Cateva recomandari privind materialele documentare vizuale si audiovizuale

Poate ai auzit acea zicere foarte cunoscuta: *“O imagine face cat o suta de cuvinte!”*. Ea, zicerea, vrea sa spuna ca, de cele mai multe ori, cuvintele au rolul principal, prin ele comunicam si explicam, dar ca imaginile au o forta, un impact foarte puternic, unic. Imaginile sunt sintetice, adica ele furnizeaza, chiar de la prima privire, o multime de informatii ce ne-ar lua mult timp sa le descriem; ele vorbesc “deodata” despre dimensiune, forma, culoare, aspect, frumuseti, stare (de conservare/degradare, de ex.), context (mediul in care se afla obiectul) etc; pe de alta parte ele sunt o marturie fidela a obiectului filmat caci orice descriere in cuvinte lasa loc puterii cititorului de a imagina obiectul in felul sau propriu, dar orice filmare arata exact cum este acel obiect. Nu in ultimul rand, imaginile pot oferi multe informatii “inefabile”, imposibil de masurat si greu de descris, dar esentiale cum ar fi despre atmosfera unui anumit loc, despre starea de spirit a cuiva (de ex: un mester); mai ales acest tip de informatii “inefabile” ne impresioneaza puternic, ne impresioneaza afectiv... *Deci, cauta sa surprinzi acest gen de imagini, ele sunt foarte pretioase si au o mare putere de convingere!*

Film! Un cuvânt mare care deseori sperie. Te rog nu te lasa copleșit de el, nu este nimic greu nici în privința conținutului, nici din punct de vedere tehnic. Ba, multora le pare mai accesibil decât orice alt tip de comunicare... Un telefon mobil, o tableta, o camera de filmat mica, de amator, furnizează astăzi imagini corecte tehnic. În plus, pe cât posibil, încearcă să surprinzi imagini frumos cadrate (fără să “tai” capul vreunui personaj), fixe (care nu tremură), nu abuza de “zoom” sau alte mișcări de aparat (mișcarea continuă este cea mai urâtă și amatoristică filmare), evita să filmezi către soare (nu vei vedea decât siluete) și, mai ales, nu filma mult și în nestire, ci doar ce te impresionează adevărat. Nu uita de rolul covârșitor al selecției imaginilor după filmare, alege ceea ce este cu adevărat frumos (să nu-ți para rău de rest!) și organizează imaginile într-o ordine coerentă, care să transmită ideea ta. Acest proces de selecție și ordonare a imaginilor se numește montaj și este cel puțin la fel de important ca și filmarea, de cele mai multe ori, chiar mai important. Finalizează lucrarea ta filmică adăugând o muzică adecvată subiectului, care să sublinieze ideea pe care vrei să o transmiți și... dacă din orice motiv, nu poți urmări aceste câteva îndrumări tehnice, nu dispera! Nu calitatea tehnică și nici abilitățile de cameraman este ceea ce urmărește concursul nostru! Important este ce transmiți imaginile tale!

Da, cel mai important este ce transmiți filmul tău, deci, întreabă-te neapărat, înainte de a începe orice, “ce vrei să ne spui TU?” despre un obiect, o realitate, care este părerea TA, mesajul TAU despre subiectul pe care ți-l propui. Nu uita că filmul este o artă și o artă poate să ne comunice idei, sentimente, poate să ne impresioneze afectiv. Încearcă și tu ca, dincolo de filmarea ilustrativă, descriptivă, strict documentară a unui obiect de patrimoniu (care, desigur, nu trebuie să lipsească!) să ne transmiți o idee, IDEEA TA despre acel subiect. De exemplu, nu te limita la a ne arăta cum brodează ultima femeie care știe să brodeze în mod tradițional din satul tău; încearcă să găsești cai să ne transmiți și regretul că meseria brodatului este pe cale de dispariție în satul tău și că această ultimă femeie care cunoaște brodatul tradițional nu are ucenici. “Regretul” reprezintă ideea ta despre subiect! Dacă vei găsi modalități să exprimi această părere a ta, vei crea un lucru valoros. Cum? Vei vedea că este simplu: Vei simți instinctiv nevoia să ne arăți cât de dificilă e pregătirea materialelor tradiționale pe care le folosește și cât de greu le procură (și, deci, să “urmărești” personajul prin camera de filmat), vei simți că vrei să te apropii de mâinile ei (“plan detaliu”) spre a vedea cât de minuoasă este munca, vei dori cu siguranță să-i vezi de aproape chipul (“prim plan”) atunci când vorbește despre faptul că nu are ucenici și ochii îi se umezesc, vei vrea să descrii (“panoramare”) “rezultatul” muncii ei -frumoasele broderii /ii brodate-, vei simți că ar fi bine să ni le arăți și “imbracate” la o zi de sărbătoare, o hora în sat și, probabil, vei vrea să ne transmiți și părerea ta de rău când vei observa că mai nimeni nu le mai apreciază oricât sunt de frumoase... Dacă îți pui întrebarea “Ce vreau EU să transmit cu...?” vei vedea că vei găsi infinit de multe modalități, creative și personale, spre a ne comunica ideea ta, unica...

Prin aceste câteva succinte îndrumări dorim să te încurajăm să acorzi importanța documentării audiovizuale (film/foto/video și audio) în cadrul proiectului tău. Acest tip de materiale te vor ajuta să devii eligibil spre a fi inclus în “hartă”, “albumul”, “filmul” etc la care face referire prezentarea generală a concursului. Nu te sfii să ceri sfaturi pe parcursul realizării. Un grup de specialiști ai domeniului - membri ai Asociației Române a Filmului Documentar, EU-RO Docs și/sau ai Uniunii Jurnaliștilor Profesioniști din România, filiala TV, și/sau studenți ai Universității Hyperion, regie film/tv – vor încerca, în măsura posibilităților, să te ghideze/ajute/calauzească. Mult succes!